

RSC ETA MEMORIA JARDUERA ELIKA Fundazioa - 2024 -

elika

Fundación Vasca para la
Seguridad Agroalimentaria

Nekazaritzako Elikagaien
Segurtasunarako
Euskal Fundazioa

Aurkibidea

A. Zuzendaritzaren Gutuna

B. 2024. urtearen laburpena

1. ELIKA Fundazioaren izaera

- a. RSC politika
- b. Gobernu-organoak
- c. Aliantzak eta interes-taldeak
- d. Prozesuak eta ezagutza-esparruak
- e. Kudeaketa Aurreratuko Eredua

2. Kultura Estrategikoa

- a. Misioa
- b. Ikuspegia
- c. Baloreak
- d. Helburu Estrategikoak
- e. Hausnarketa estrategiko berria 2025-2028
- f. Jardueren laburpena

3. Dimentsio Ekonomikoa

- a. Balioa handitzea
- b. Balantzea eta kontuak

4. Dimentsio soziala

- a. Aditu-taldea
- b. Gizartea eta ingurunea

5. Ingurumen-dimentsioa

- a. Ingurumenarekiko konpromisoa
- b. Ingurumen-jarduna

6. Etorkizuneko erronkak

A. ZUZENDARITZAREN GUTUNA

ELIKA Eusko Jaurlaritzak sortu zuen, elikadura-segurtasuna hobetzen laguntzeko, gai hori garrantzi handikoa baita bai kontsumitzaileentzat eta bai oro har gizartearentzat. 2001ean sortu zuten, krisi-une batean (behi zoroen krisia) identifikatu zen behar bati erantzuteko; izan ere, elikagaiak ekoizten zituztenek, eta batez ere animalia-jatorrizko elikagaiak, asko sufritu zuten, eta zalantzan jarri zen elikadura-segurtasuna. Ondorioz, elikaduraren arloko Europako legedia oso-osorik berrikusi zen.

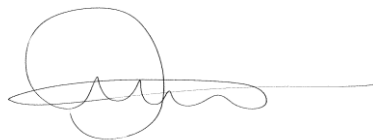
Azken urte hauek oso urte nahasiak izan dira sektorearentzat, zenbait krisi baitaramatzagu bata bestearen atzetik: osasun-krisiak (COVID-19ak eragindako, bestak beste), geopolitikoak (Ukrainako gerra, adibidez) eta ondorengo ezegonkortasun politikoak, eta klima-aldaketaren ondorioek eragindako ingurumen-krisia. Horiei guztiei 2024an inflazioak gora egin duela gehitu behar zaie, batik bat, elikagaietan. Inguruabar horiek guztiek zeharka eragiten diete elikagaien segurtasunari eta herritarrek elikagaiak eskuratzeari. Hortaz, urte hauetan elikadura albisteen eta agenda politiko zein sozialen erdigune da.

Zalantzan jarri da Europako eta tokiko nekazaritzako elikagaien bideragarritasuna; ondorioz, ereduak aldatu eta nekazaritzako elikagaien sistema jasangarriago baterantz jo behar dugu. Horretarako, gure elikadura-ekosisteman zuzenean eragiten duten araudiak aldatu behar dira. Eraldaketa hori lortzeko, gure sistemako eragile guztiek beharrezkoak diren tresnak izan behar dituzte, eta arlo horretan du ELIKAk funtsezko zeregina. Hori dela eta, 2024an, ahalegin guztia egin dugu euskal elikakateko eragile guztiei, publiko zein pribatuei, eta gizarteari aholkuak ematen, elikadura-sistema berri baterantz jo dezagun.

Euskal elikakatearen eta elikadura osasungarriaren kontrolari eragiten dioten elikagaien segurtasuneko alderdi teknikoei buruzko aholkuak edo informazioa emateaz gain, elikagaien xahuketari buruzko estrategiaren eta ONTZI plataformaren buru izaten jarraitu dugu. Plataforma horren xedea da gure enpresei laguntzea ontziei eta bilgarriei buruzko Europako araudi berrira egokitzen, aldaketa handia izango baita.

2024. urtean, halaber, legegintzaldia aldatu da eta garai berrietara egokitutako Plan Estrategikoa egin da. Baina, ez da izan urte honetan izan dugun aldaketa bakarra; izan ere, orain, Elikadura, Landa Garapen, Nekazaritza eta Arrantza Sail berriaren parte gara. Oso urte garrantzitsua izan da, eta, gure lan eta konpromisoari esker, gure helburuak lortu ditugu.

Memoria honen bidez, eskerrak eman nahi dizkiegu, bereziki, gure interes-talde guztiei, hobetzen laguntzeagatik eta gure lanaren balioa azpimarratzeagatik.

Stua.: Miren Arantza Madariaga Aberasturi
ELIKAk zuzendari - gerentea

B. 2024. URTEAREN LABURPENA

2021-2024 aldirako Estrategiaren azken urtean gaude; hortaz, 2024an Hausnarketa Estrategiko berri bat egin dugu, 2025-2028 aldirako Plan Estrategiko berria egiteko.

Fundazioaren kudeaketa efizientea, arduratsua eta gardena da gure erakunde-kulturaren zutabea, eta, aldi berean, lan sozial eraginkorra egin dezakegun jardueretan parte-hartze aktiboa izaten dugu, gure gaitasunekin bat:

- **Alderdi ekonomikoa:** konpromiso sendoa dugu esleitzen dizkiguten baliabideen kudeaketa eraginkorrarekin eta gardentasunarekin. Gure web atariaren bidez, herritarren eskura jartzen ditugu datu ekonomiko guztiak. Horretarako, urtero modu independentean ikuskatutako kontuen balantzea argitaratzen dugu.

- **Alderdi soziala:** fundazio publikoa garen aldetik, oro har gizarteari zerbitzatzeko bokazioa dugu, eta, aldi berean, gure pertsonak zaintzen ditugu lan-eremuan zein gizarte-eremuan. Era berean, konpromiso sendoa dugu berdintasuna sustatzearekin eta gure langile guztiek euskara erabiltzearekin. Aktiboko parte hartzen dugu erakundeetan eta euskal gizartean GJHak (Basque Country 2030 Agenda) sustatzen eta ezartzen.

- **Ingurumen alderdia:** ahalegin berezia egiten dugu gure jardueren inpaktua txikiagoa izan dadin; horretarako, murriztu egiten dugu gure jardueren beharrezkoak diren baliabideen erabilera. Bat egiten dugu erosketa berdearen irizpideekin eta gure hornitzaileei irizpide horiek betetzeko eskatzen diegu. Bestalde, ahalik eta gehien murrizten dugu hondakinen sorrera eta sortzen ditugunak birziklatu edo berriz erabiltzen ditugu.

2024an Fundazioak euskal administrazioarentzako eta nekazaritzako elikagaien sektorearentzako aholkularitza-zerbitzuen eta gure prestakuntza- eta informazio-produktuen esparruan **gauzatutako jarduerari** dagokienez, honako ekintza hauek azpimarra ditzakegu:

- **Euskal administrazioari aholkularitza zientifiko eta teknikoa eman diogu** Elikagaien Segurtasunaren arloko politika hedatzeko. Aurten, azpimarratzekoa da arrautzetan aurkitutako Salmonellak eragindako elikadura-alertak eta animalien gaixotasunak (mihi urdinaren gaitza eta Gaixotasun Hemorragiko Epizootikoa) kudeatzeko eta jakinarazteko emandako laguntza, bai eta hurbileko salmentari buruzko 51/2024 Dekretua argitaratu izana eta abeltzaintza- eta erlezaintza-ustategiak antolatzeako dekretuen azken izapidetzea ere. Gainera, Elikagaien Katearen Kontrol Ofizialerako Planean aholkularitza ematen jarraitu dugu, 9 lantalde teknikoetan parte hartuta. Nabarmentzekoa da elikagaien segurtasunari eta kontrol ofizialari buruzko prestakuntza-plataforma baten sorrera. Bestalde, Elikadura-sistema Jasangarriari buruzko Lankidetza (FutureFoods) abiarazi da eta Gaixotasunak Prebenitzeko Praktiken Komunitatean (ECDCren Lighthouse) sartu gara. ENVAS3S proiektuarekin ere jarraitu dugu: sektorearen beharrak identifikatu ditugu eta elikagai-ontzi eta -bilgarri seguru, jasangarri eta lehiakorak lortzeko proiektuak garatu ditugu. Azkenik, Elikagaien Xahuketaren aurkako Euskadiko Estrategia dinamizatzen jarraitu dugu, eta hauek nabarmentzekoak dira: ostalaritzako eta merkataritzako Bilbaocircular plataformaren sorrera, Aiaraldea eskualdean soberakinak prebenitzeko planak eta haiek jasotzeko kanala, Atxuri eskolan soberakinak

kuantifikatzea eta berrerabiltzea, Hezkuntzarekin sortutako batzordea eskoletako jantokietan elikagaien xahuketa lantzeko, eta euskal enpresek elikagaien xahuketaren aurkako borrokari egiten dioten ekarpenaren aintzatespena abian jartzea.

○ **Elikakateko langileei babesa eta laguntza ematea:** Elikagaien Segurtasunaren arloko betekizunak ulertzen eta ezartzen laguntzeko tresnak mantendu edota hobetu ditugu. Aipatzekoak dira nekazaritzako elikagaien sektorearentzako prestakuntza-plataforma, LEGISELIKA legeen datu-basea, pentsuen mapa elikakateko langileentzat, animalien gaixotasunei eta elikagai-arriskuei buruzko fitxak eta informazio-triptikoak, etiketei buruzko material interaktiboak, eta elikagaien xahuketa ekiditeko gidak eta aholkuak. Horrez gain, gure interes-taldeek egindako 184 eskariri erantzun diegu (2023an baino % 22 gehiago): informazio-esakerak, zalantzak araudiak interpretatzean, eta nekazaritzako elikagaien sektorearen premiak eta arazoak bideratzea eta haiei buruz hitz egitea.

○ **Prestakuntza gure interes-taldeentzat:** elikakateko agentearentzako 2 prestakuntza-ekitaldi antolatu ditugu zenbait gairen inguruan, hala nola ikerketa-proiektuak hedatzea eta elikagaien xahuketaren aurkako borroka. Honako hauentzako 15 prestakuntza-ekintzak antolatzen ere lagundu dugu: elikakateko agentearentzako (ENVAS3S proiektua, Food4Future, Behatoki Joerak, elikagaien xahuketa), ikasleentzako (UPV/EHU, Kaliforniako Unibertsitatea, Batxilergoa +, Lanbide Heziketa), ikerguneentzako (FoodRUs, FutureFoods) eta herritarrentzako (BBK Sasoikoa, esperientzia-gelak, Pint of Science). Horretaz gain, beste erakunde batzuek elikagaien segurtasunean eta elikadura jasangarri eta osasungarriaren alorrean antolatutako 43 jardunaldi eta ikastarotan hitzaldiak ematera gonbidatu gaituzte.

○ **Informazioaren komunikazioa eta hedapena:** elikagaien segurtasuneko, elikadura osasungarriaren eta jasangarriaren arloan nazioartean argitaratutako informazio eguneratu guztia gure interes-taldeen esku jartzen jarraitu dugu, ohiko formatuen bidez. Testuinguru horretan, 2024an, 128 albiste eta 69 informazio-material argitaratu ditugu. Horien artetik honako hauek nabarmentzen dira: EITBko A Bocados eta Sukalerrian saioetarako elikagaien segurtasunari buruzko infografia eta bideo berriak, eta Wiki-Elika plataforma berria, elikadurari eta nutrizioari buruzko 1.100 termino baino gehiago biltzen dituena. Argitaratzen dugun informazio guztia gure ohiko kanalen bidez eskuratu daiteke, hau da, gure webgune korporatiboaren bidez eta kontsumitzaileei eskainitako atariaren bidez (hilero 30.000 erabiltzaile inguru dituzte), Elikaberri hilabetekariaren bidez (gaur egun 734 lagun inguruk jasotzen dute) eta 23.000 jarraitzaile baino gehiago dituzten sare sozialen bidez (Twitter, Facebook, Instagram eta LinkedIn). Azpimarratzekoa da, halaber, komunikabideetan ere gero eta presentzia handiagoa dugula; prentsan, irratan eta telebistan 63 eragin baino gehiago zenbatu ditugu. Zifra horiek guztiek Euskadin Elikagaien Segurtasun arloan erreferente bihurtzen gaituzte, gure ikuspegian definitu dugun bezala.

1. ELIKA Fundazioaren izaera

ELIKA Eusko Jaurlaritzako Elikadura, Landa Garapen, Nekazaritza eta Arrantza Sailari atxikitako fundazio publikoa da eta haren helburua da **Euskadin elikadura seguruagoa, osasungarriagoa eta jasangarriagoa lortzeko lan egitea**.

Fundazioa 2001ean sortu zen Elikadura Segurtasunerako ezinbestekotzat jotzen diren jarduerak, ikerketak eta esperientziak sustatzeko, egituratzeko eta horiei lotutako aholkularitza emateko. Garai horretatik, Elikadura Segurtasunarekin zerikusia duten beharrak eta eskakizunak finkatu dira, eta elikagaien ekoizpen-kateko eragileei eskatu zaizkie, bai eta administrazio publikoari ere, eragileek eskakizun horiek betetzen dituztela zaintzeko eta kontrolatzeko.

Egoera horiek ELIKA erreferente bihurtu dute Elikagaien Segurtasunaren arloan; izan ere, esperientzia eta ezagutzak ditu Elikagaien Segurtasunaren barruan dauden eremuetan, kudeaketako bikaintasun-ereduak ditu, eta, gainera, ingurune aldakorrera egokitzen jakin du, eta bere lana egitean interes-talde guztiak bere jarduketaren eremuan partaide egin ditu.

a. Gizarte erantzukizun korporatiboko politika

Fundazio publiko gisa, zerbitzurako bokazioarekin jaio ginen. Xedea ez da soilik gure sorrerako helburuak betetzea eta Euskadiko Elikagaien Segurtasunaren hobekuntzan lan egitea; izan ere, zorrotzagoak izan behar dugu gure erantzukizun sozialarekin. Horregatik, euskal gizarteak gudan inbertitzen dituen baliabideei balioa ematen saiatu behar dugu, eta, era berean, jokabide etiko, sozial eta ingurumenarekiko arduratsuak izan behar ditugu.

Horrenbestez, 2021-2024 Estrategia berriaren bidez, ingurumenarekiko errespetutsuak gara; prestakuntza eta komunikazio elebiduna sustatzen dugu (euskara eta gaztelania); erakunde eskuragarria, gardena eta euskal gizarte orokorrarekiko hurbila gara eta Elikaduraren Segurtasunean dauden egiturei balioa eta laguntza emateko kalitatezko lana egiten dugu. Era berean, gizartearekin dugun konpromisoarekin kontsekuenteak gara, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzen dugu eta gardentasunari buruzko legea betetzen dugu. Horrez gain, Datuen Babeserako Europako Erregelamendura (DBEO) egokitu gara.

Garapen Jasangarriko Helburuak (GJH) identifikatu (Euskadi 2030 Agendan jasota daude) eta gure helburu estrategikoekin lerrokatu ditugu. Gainera, lankidetzak aktiboa dugu helburu horien txertaketa aktiboa sustatzen duten organoekin eta foruekin.

b. Gobernu-organoak

PATRONATUA

ELIKAreneko gobernu-, administrazio- eta erabakitze-organoren gabezia da. Organo horiek bere menpean dituzten Fundazioaren kudeaketako zuzendaritza- eta kontrol-gaitasunak, zeinak beharrezkoak diren ezarritako erakunde-xedek garatzeko. Honako hau da gure patronatuaren egungo osaketa 2024ko abenduaren 19an:

PRESIDENTEA	Raúl Pérez Iratxeta Elikadurako eta Landa Garapeneko Sailburuordea Elikadura, Landa Garapena, Nekazaritza eta Arrantza Saila		
PRESIDENTEORDEA	Iker Iglesias Eguia Elikagaien Politika eta Industriako zuzendaria Elikadura, Landa Garapena, Nekazaritza eta Arrantza Saila		
IDAZKARIA	Rogelio Pozo Carro AZTIko zuzendaria		
BATZORDEKIDEAK	Peli Manterola Arteta HAZI fundazioko Ordezkaria	Guillermo Herrero Alaña Osasun Publikoa eta Adikzioak arloko zuzendaria Osasun Saila	Tontxu Rodríguez Esquerdo Kontsumobideko zuzendaria
	Leire Barañano Orbe NEIKEReko zuzendaria	Leandro Azkue Mugica Arrantza eta Akuikultura zuzendaria Elikadura, Landa Garapena, Nekazaritza eta Arrantza Saila	
	Mª Luz Ruiz Melendo Zerbitzuen zuzendaria Ogasun eta Finantzen Saila	Jorge Garbisu Buesa Nekazaritzaren eta Abeltzaintzaren arloko zuzendaria Elikadura, Landa Garapena, Nekazaritza eta Arrantza Saila	

c. Aliantzak eta interes-taldeak

Gure interes-taldeak 6 talde handitan sailkatzen dira: patronatua, bezeroak, kolaboratzaileak, pertsonak, hornitzaileak eta gizartea. Horien artean, gure pertsona edo erakunde aliatuak identifikatu ditugu (letra lodiz): parte hartzen dute gure egitekoan, ikuspegia eta helburuak lortzen, interes komuna partekatzen eta guztiontzako onurarekin.

- **Patronatua:** Eusko Jaurlaritza (Elikadurako eta Landa Garapeneko Sailburuordetza, Arrantzako eta Itsasertzaren Garapeneko Sailburuordetza, Nekazaritza eta Abeltzaintza Zuzendaritza, Elikagaien Politika eta Industriako Zuzendaritza, Osasun Publikoaren Zuzendaritza, Ogasuna), AZTI, NEIKER, HAZI eta Kontsumobide.
- **Gure zerbitzuen bezeroak/hartzaileak**
 - Administrazioa: Eusko Jaurlaritza, Foru Aldundiak eta Udalak
 - Elikakatea: eragile sektorialak, elikakateko operadoreak eta teknologia-zentroak
 - Kontsumitzaileak

○ Kolaboratzaileak:

- Batzorde Zientifikoa, adituak eta ikertzaileak (UPV/EHU, Leartiker, AZTI, NEIKER, Tecnalia)
- Lantalde eta proiektuetako parte-hartzaileak: BFC elikadura-klusterra, Ingurugela, Katilu, Bilbaodendak, Gasteizon, Aiaralde, Atxuri GE, Auzolan Fundazioa, Eroski.
- Oihartzuna ematen diguten nodoak / hedabideak
- Europako eta Estatuko administrazioak
- Antzeko erakundeak / elikadura-segurtasuneko agentziak

○ Pertsonak

○ Hornitzaileak: IFH

○ Gizartea / herritarrak

BEZEROAK ETA KOLABORATZAILEAK

Gure bezeroak gure produktuen eta zerbitzuen xede diren erakunde eta pertsona guztiak dira, zeinak gure Erakundearen motorra diren. Hiru multzo nagusi daude: Administrazioa, Elikakatea eta Pertsona Kontsumitzaileak.

Bestalde, kolaboratzaile-sarea handia daukagu. Lankide horiek nolabait parte hartzen dute gure produktuen eta zerbitzuen diseinurako eta garapenerako egiten ditugun lanetan.

Gure bezeroekin eta kolaboratzaileekin harreman arina dugu, eta une oro lankidetzan aritzen gara. Gainera, epe luzerako konfiantzazko harremana ezartzen saiatzen gara; horretarako, hurbileko tratua dugu eta gugana heltzeko erraztasun handiak ematen ditugu, betiere gure profesionaltasuna mantenduta eta egoera berrietara egokituta, etengabeko hobekuntzaren eta berrikuntzen bidez.

Gure bezeroen eta kolaboratzaileen asebetetze-maila: 8,93

PERTSONAK

Elikako pertsonak dira erakundearen baliorik garrantzitsuenak, eta gure oinarria ezagutza denez, bereziki garrantzitsua da jasotzen dugun etengabeko prestakuntza. Horrez gain, gure pertsonen gaitasunak garatzeko lan egiten dugu, bai gaitasun teknikoak, bai giza gaitasunak eta pertsonen arteko gaitasunak.

Pertsona guztiok parte hartzen dugu estrategia definitzen eta hedatzen, eta lan-ingurune atseginari eusten; izan ere, horiei esker, eta garapen profesionalerako eta bizitza pertsonala eta profesionala bateragarri egiteko erraztasunekin batera, pertsonen motibazioa, konpromisoa eta inplikazioa handitzen dira eskaintzen ditugun produktu eta zerbitzu guztietan.

Elikako pertsonen asebetetze-maila: 9,00

HORNITZAILEAK

Gure hornitzaileak dira gure bitartekoen bidez eskaini ezin ditugun eta gure beharrei eskaintza ekonomiko erakargarri baten bidez erantzuten dieten ondasunak eta zerbitzuak eskaintzen dituzten eragileak. Hornitzaileen kontratazioa Sektore Publikoko Kontratuen Legean xedatutakoa betez egiten da, eta kontratazio horiei buruzko informazio guztia eskuragarri dago gure webguneko gardentasun-atarian. Hornitzaileekin daukagun harremana arina eta konfiantzazkoa da.

| Elikako hornitzaileen asebetetze-maila: 9,29 |

GIZARTEA

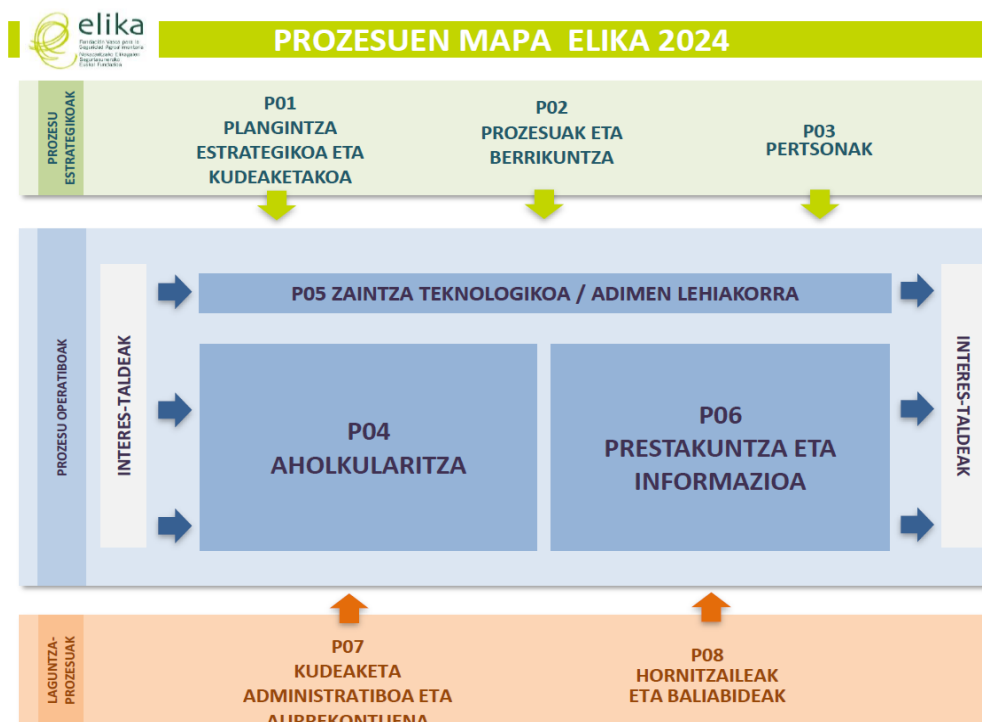
Gure ustez, Gizartea da gure lana egiten dugun inguru soziala, eta, hortaz, gure jardueraren eraginak nabaritu ahal ditu. Fundazio Publiko gisa, gizarteari balioa emateko sortu ginen; horregatik, guretzat oso garrantzitsua da konpromiso soziala, zeina bost eremutan kokatzen dugun: gardentasuna, berdintasuna, euskararen erabilera, datu pertsonalen babesa eta ingurumenarekiko errespetua. Era berean, jarduketa zehatzak egiten ditugu, gizarte ekarpeneko esparruaren barruan, gure inguruko beharrak betetzera bideratuak.

| Gizartearen asebetetze-maila: 8,21 |

d. Prozesuak eta ezagutza-esparruak

Prozesuak Kudeatzeko antolakuntza-eredua finkatuta daukagu eta gure jarduera osoa zortzi prozesuren barruan dago.

Prozesuen Mapan zortzi prozesu horiek islatzen dira, eta hiru prozesu estrategikotan, hiru prozesu operatibotan eta bi laguntza-prozesuak banakatzen dira:

Gainera, Ezagutza Arloak finkatuta ditugu, eta horietan ELIKAn lantzen ditugun gai guztiak zehazten dira:

- Elikadura segurtasuna
 - Nekazaritza
 - Abeltzaintza
 - Arrantza
 - Elikagaien Industria
 - Animalien Elikadura
- Elikadura Jasangarria
- Elikadura Osasungarria

e. Kudeaketa Aurreratuko Eredua

Gure erakundea bikaintasunarekin konprometituta dago 2007az geroztik; izan ere, ELIKAren kudeaketarako erreferentzia gisa Kalitateko Kudeaketarako Europako Fundazioaren (EFQM) bikaintasun-eredua ezarri genuen, eta, 2014an, Euskaliten Zilarrezko Q lortu genuen. Beranduago, Kudeaketa Aurreratuaren Eredua (KAE) hartu genuen erreferentzia gisa, eta Euskaliten Kudeaketa Aurreratuaren urrezko saria jaso genuen 2019an. 2021ean, Pertsonen Kudeaketa Aurreratuko Euskal Saria jaso genuen, eta 2022an, Estrategiako Kudeaketa Aurreratuaren Euskal Saria jaso dugu.

Urte hauetan, Etengabeko Hobekuntza eta Kudeaketa Aurreratu sustatu ditugu, eta pertsona guztiek prestakuntza jaso dute eredu guztietan, urteko autoebaluazioak egin dituzte eta kudeaketa sistema mantendu dugu, kanpoko aholkularitza-enpresa batek hilero eman digun laguntzari esker.

2. Kultura Estrategikoa

Gure Estrategiaren diseinua, 2021-2024 aldirako, erabat lerrokatuta dago Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJH), eta, gainera, bat dator “One Health/Osasun bakarra” munduko estrategiarekin eta Europako Itun Berdean jasotako Baserritik Mahaira Estrategiarekin. Hortaz, Euskadiko 2030 Agendaren, Gastronomia eta Elikaduraren Plan Estrategikoaren (GEPE BERRIA) eta Basque Green Dealen (Euskadiko Itun Berdea) barruan dago.

a. ELIKAren misioa

b. ELIKAren bisioa

c. ELIKAREN balioak

d. Helburu estrategikoak 2021-2024

e. Hausnarketa Estrategiko berria, 2025-2028

2021-2024 aldirako Estrategiaren azken urtean gaude; hortaz, 2024ko azken hiruhilekoan Hausnarketa Estrategiko berri bat egin dugu, 2025-2028 aldirako Plan Estrategiko berria egiteko.

Horretarako, barneko hausnarketa egin dugu, adierazleen historikoa eta lan-arloen joera aztertu dugu, eta guren ideen mapa lortzeko zenbait dinamika parte-hartzaile gauzatu ditugu. Gainera, kanpoko informazioa jaso dugu, erreferentziazat hartuta Eusko Jaurlaritzaren hurrengo legealdirako programa eta Europako, estatuko eta autonomia-erkidegoetako jarraibide eta ildo estrategikoak biltzen dituzten beste dokumentu batzuk. Aldi berean, elkarriketak izan ditugu gure interes-taldeekin, iritzia eta lan-proposamenak jaso ahal izateko.

Ondorioz, 2025-2028 aldirako Plan Estrategiko berria erabat lerrokatuta dago Nazio Batuen Garapen Jasangarrirako Helburuekin, “One Health/Osasun bakarra” estrategiarekin, Baserritik Mahaira Europako Estrategiarekin eta Food 2030 Europako Batzordearen Ikerketa eta Berrikuntza Estrategiarekin, zeinak elikadura sistema jasangarri, osasungarri eta inklusiboetarako trantsizioa babesten duen. Horrenbestez, estrategia berri hori honako hauen barruan dago: Euskal Agenda 2030, Gastronomía eta Elikaduraren Plan Estrategikoa eta Basque Green Deal/Euskadiko Itun Berdea.

f. 2024ko jardueren laburpena

Honako hauek dira ELIKAREN jarduketa-eremuetan 2024an egin diren jarduerak nagusiak:

A) Aholkularitza zientifiko eta teknikoa

Euskal administrazioei aholkularitza zientifikoa eta laguntza teknikoa ematen jarraitu dugu, zuzenean zein zeharkako idazkaritza teknikoen bidez. Ezagutza aditua eman diegu erabakiak hartzeko oinarria izan zezaten, elikagaien segurtasuna hobetzeko planak eta programak sustatu eta dinamizatu ditugu, eta aktiboki hartu dugu parte elikadurarekin lotutako zenbait estrategiatan. Jarduketa hauek nabarmentzen dira:

A.1. ARRISKUEN ANALISIAREN SISTEMATIKA INDARTZEA ELIKAGAIEN SEGURTASUNAREN ARLOAN ERABAKIAK HARTZEKO OINARRI GISA.

A.1.1. Batzorde Zientifikoaren osoko bilkura (2024/10/14), Euskadiko mikrobioen aurkako erresistentziarako programako jarduerak balioesteko eta aurrera egiteko aholkuak emateko, bai eta zenbait ikerketa-proiekturen emaitzen informazioa aztertzeko ere: bibrioa itsaskietan, mikotoxinak mahastietan, norobirusa smoothie-tan, teknologia berrien arriskuak (plasma hotza, presio altuak), elikagaien segurtasuna lekadunak ekoiztean, etab.

2024an, halaber, Euskadiko Elikagaien Segurtasunerako Batzorde Zientifikoan erretiroak direla-eta hutsik geratu diren bi plaza betetzeko deialdia egin da: Elikagai Toxikologia eta Giza Epidemiologia eta Osasun Publikoa.

A.1.2 Alertak kudeatzen eta jakinarazten laguntzea

- **Salmonella agerraldia arrautzetan (2024ko abuztua):** ekoizpen primarioko agintari eskudunei hegazti-ustiategi batean arrautzetan antzemandako 4 salmonella agerraldi kudeatzen laguntzea, hau da, baserrian egin beharreko jarduketei (loteen eta taldeen trazabilitatea, laginak hartzea, etab.) eta jakinarazpenei buruzko aholkularitza ematea.
- **Gaixotasun Hemorragiko Epizootikoa (2024ko uztaila eta abuztua):**
 - Hiru lurraldeetan gaixotasuna agertu ostean, agintari eskudunei (Eusko Jaurlaritza eta foru-aldundiak) laguntza ematea arriskua kudeatzen eta jakinarazten.
 - Erantzuteko Barne Oharrak eguneratzea eta transmititu beharreko mezua adostea.
- **Mihi urdinaren gaitza (2024ko urria):** Euskadin, ordura arte gaixotasunik gabeko eremuan, mihi urdinaren gaitzaren 8 serotipoa agertu zen: 8 foku Gipuzkoan eta Bizkaian.
 - Agintari eskudunei laguntza ematea arriskua ebaluatzen, kudeatzen eta jakinarazten.
 - Erantzuteko Barne Oharrak egin eta adostea, foku berrien eta gauzatutako neurrien berri emateko.
 - Prentsa-oharra idaztea Irekia atarian (euskadi.eus) argitaratzeko.
- **Alerten jakinarazpenak:**
 - www.euskadi.eus webgunean Animalien Osasunari buruzko atala eguneratzea, Euskadin jakinarazitako fokuei buruzko informazioa gehitzeko.
 - Pentsuen eta elikagaien alerta-sareen (RASFF) jakinarazpenei buruzko lauhileko eta urteko txostenak egitea www.elika.eus webgunean (ikus C1 atala).

- Erakunde ofizialek argitaratutako alertei eta produktuak merkatutik kentzeari buruzko 76 jakinarazpenen gaineko informazioa ematea webgunean eta sare sozialetan (10 alerta orokor + alergenoei buruzko 66 alerta).

A.1.3. Elikaduraren arloko ikerketa babestea, sustatzea eta nazioartekotzea

○ Baserritik Mahaira Euskal Ikerketa Plana 2022-2026:

- Plana urtero hedatzeko aholkularitza teknikoa ematea eta Baserritik Mahaira Ikerketa Koordinatzeko Mahaiaren Idazkaritza.
- Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritzak 2024an finantzatutako 10 proiektu zehazteko eta garatzeko aholkularitza (372.125 €). Ikerketa-zentroek proiektuetan duten parte-hartzea koordinatzea eta elikadura-kateko eragileekiko lankidetzak bultzatzea. Proiektuen jarraipena egitea eta emaitzak zabaltzea.
- ikerketa-premiak identifikatzea eta lehenestea. Ikerketa-premiak 2025eko proiektuetan sartzea: Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Politika eta Industriako Zuzendaritzak finantzatutako 10 proiektu (446.750 €).
- Elikadurarekin zerikusia duten 9 ikerketa-proiektu babestu eta lankidetzan aritzea.

○ Elikadurarekin lotutako nazioarteko sareetan parte hartzea:

- **FutureFoodS:** Elikadura-sistema jasangarriari buruzko lankidetzak. **FutureFoodS**
ELIKAk Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Politika eta Industriako Zuzendaritzaren ordezkari gisa hartzen du parte, Elikadura-sistema Jasangarrietan duen ezagutza eta esperientziarekin. Lankidetzak 2024ko ekainean hasi zen eta 10 urteko iraupena izango du. Azaroan lehenengo deialdia egin da, eta, 100.000€ bideratuko da euskal erakundeek nazioz gaindiko partzuergoekin I+G+b proposamenak aurkez ditzakete. Gainera, jarduera tekniko eta ekonomikoei buruzko lehenengo txostena egin da.
- **ECDCren Lighthouse Praktiken Komunitatea:** ELIKAk Gaixotasunak Prebenitzeko eta Kontrolatzeko Europako Zentroak (ECDC) koordinatutako praktiken komunitate batean sartu da, gaixotasun infekziosoen prebentzioan gizarte- eta portaera-zientziak txertatzeko helburuarekin.
- **Arrisku Kimikoak Ebaluatzen OMEren Sarea:** ELIKAk Osasunaren Mundu Erakundeak (OME) koordinatzen duen Arrisku Kimikoak Ebaluatzen Sarean parte hartzen jarraitzen du. Sarearen helburua da arrisku kimikoekiko esposizioaren bide posible guztien bidezko giza osasunerako arriskuen ebaluazioa hobetzea.
- Berrikuntzarako Horizon Europe **FoodRUs** proiektua, nekazaritzako elikakatean elikagaien galera eta xahuketa murrizteko elikadura-sistema zirkularrari buruzkoa (ikus B.2 atala). Hiru prestakuntza-ekintza antolatu ditugu, eta

lankidetzako entregagaia eta jarduera tekniko eta ekonomikoen azken txostena idatzi ditugu. Proiektua 2024an amaitu da.

- **ERANET Co-fund SusAn** “Animalia-ekoizpenaren Sistema Jasangarrien Europako Sarea”. CONNECTFARMS proiektua (Neikerren parte-hartzea): Jarraipen-txostena aurkeztea eta proiektua 2025eko ekainera arte luzatzea, eta emaitzak 2025eko Transferentzia Jardunaldian aurkeztuko dra.

A.2. ELIKADURAREN SEGURTASUNA HOBETZEKO PLANAK ETA PROGRAMAK: Honako plan eta jarduketa-programa hauek sustatu eta dinamizatzen ditugu:

- **ENVAS3S proiektua:** BASQUE FOOD CLUSTERekin batera, Lehendakariaren mendeko ZTBPN integratutako Berrikuntza Funts batek finantzatutako proiektua abian jartzea, euskal enpresei elikagaien ontzi eta bilgarri seguru, jasangarri eta lehiakorak lortzen laguntzeko.
 - Gaur egun 465 eragile dituen ONTZI plataforma abian jartzea.
 - Plataformaren topaketak antolatzea (ikus B.2 atala).
 - Sektorearen beharrak identifikatzea, 10 proiektu garatzeko.
 - Jardunbide egokiak trukatzeko jardunaldiak antolatzea (ikus B.2 atala).

- **Esnekien eta gaztagintzaren sektoreko elikagaien segurtasuna hobetzeko jarduketa-plan integrala:**
 - Esnekien Ekoizpena Koordinatzeko Mahai Teknikoa eratzea (Osasun Publikoa, HAZI, Leartiker eta Elica), euskal esnegintzan elikagaien segurtasuna hobetzen aurrera egiteko. Elikagai tradizioaletarako salbuespenak eskatzeko prozeduraren adostasuna.

- Ikerketa-proiektuen koordinazioa eta jarraipena, esne gordinen dauden mikroorganismo patogenoei buruzko ezagutza areagotzeko.

○ **Abeltzaintzaren arloko mikrobioen aurkako erresistentziei aurre egiteko jarduketa-programa (MAE EUSKADI 2017-2024):**

- Albaitaritzako Sendagaien Kontrol Ofizialerako Plan Koordinatua: koordinazio-bilerak eta emaitzak bateratzea.
- MAEen ikerketa bultzatzea: ikerketa-proiektuen jarraipena (Neiker, UPV/EHU).
- Ekoizpen-sektorea eta herritarrak sentsibilizatzea: MAEei buruzko mikrositea.

○ **NEKKOP: Euskadiko Nekazaritza Elikagaien Katearen Kontrol Ofizialerako Plana 2021-2025:**

- Lantaldeen (LT) aholkularitza eta idazkaritza, inplikaturako administrazioekin (Eusko Jaurlaritza eta foru-aldundiak):

- ✓ Koordinazio Talde Horizontala
- ✓ Nekazaritzako Kontrol Ofizialeko Programen Higienea LT
- ✓ Landare Osasuna LT
- ✓ Erauzketa-arrantzaren eta Akuikulturaren Higienea LT
- ✓ Abeltzaintzako Ustategietako Higienea LT
- ✓ Esne gordinaren ekoizpenari buruzko lantaldea
- ✓ Animalien Ongizatea LT
- ✓ Identifikazioa eta Erregistroa LT
- ✓ Erkidego barruko mugimenduak egiten dituzten establezimenduen lantaldea (taldekatua).

Lantaldeen (LT) esparruan, honako jardura hauek egiten dira:

- ✓ Kontrol ofizialeko programak, lan-prozedura normalizatuak eta ikuskapen-akten ereduak egitea eta eguneratzea.
- ✓ Kontrol-programak gauzatzeko urteko txostena egitea.
- ✓ Barne-auditoretzen ondoren, hobekuntza-planak garatzea eta abian jartzea.
- ✓ Ikuskatzaileei zuzendutako prestakuntza-plana egiten laguntzea.

2024an, honako jardura hauek nabarmentzen dira:

- ✓ Elikagaien segurtasunari eta kontrol ofizialari buruzko prestakuntza-plataforma: euskal nekazarietako higieneari eta fitosanitarioen erabilerari buruzko lehenengo ikastaroa egin da.
- ✓ AENOREk Euskadiko Nekazaritza Elikakatearen Kontrol Ofizialaren auditoretza-sistemari egindako azterketa independentea hobetzeko plana.
- ✓ Kontrol ofiziala egiteko izendatutako laborategien ebazpenak eguneratzea.

- ✓ Erkidego barruko mugimenduak egiten dituzten establezimenduak taldekatzen dituen kontrol ofizialen programa egitea.

A.3. ELIKAGAIEN XAHUKETAREN AURKAKO EUSKAL ESTRATEGIA:

Elikagaien xahuketaren aurka egiteko Euskadiko Estrategiaren buru gara, eta, batik bat, honako esparru hauetan lan egiten dugu:

○ Elikagaiak zenbatzea eta xahuketaren arrazoiak

- Euskadiko elikagaiak eraldatzeko industriari elikagaien xahuketak zenbatzeko azterlana eguneratzea: balio handiagoa eman dakiekeen elikagai-koproduktuak identifikatzea eta zenbatzea.
- Bilbaocircular proiektuaren esparruan, jatetxe eta saltegi txikizkarietan xahutzen diren elikagaiak kuantifikatzea.
- Aiaraldea eskualdeko elikagai-langileek xahutzen dituzten elikagaiak kuantifikatzea: Prebentzio-planak.
- Bilboko Atxuri ikastetxeko IGEarekin lankidetzan aritzea, ikastetxeko jangelan xahutzen diren elikagaiak kuantifikatzeko.
- Hiri Hondakinen EAEko Koordinazio Organoarekin (HHKO) lankidetzan aritzea, elikagai-jatorriko hiri-hondakinak zenbatzeko metodologia osatzeko.

○ Elikagaien segurtasuneko jarraibideak garatzea, elikagaien xahuketa murriztu eta errebalorizatzea.

- Lan Batzordea eratzea Osasun Publikoa eta Hezkuntzarekin, eskoletako jantokietako eskakizunak zehazteko.

○ Sare solidarioei eta proiektuei laguntzea: Elikagaien soberakinak murriztu eta erabiltzeko, soberako elikagaiak birbanatzeko eta abarrerako tokiko proiektu pilotu berriak sortzen laguntzea.

- Berpiztu programa Aiaraldean: Elikagaien xahuketa prebenitzeko 21 plan egitea eta elikagaien soberakinak biltzeko kanala diseinatzea. Hitzarmena Amurrioko Udalarekin, bilketa- eta birbanaketa-zentroa sortzeko.

- Bilbao Circular plataforma ostalaritza eta merkataritzako 28 enpresarekin sortu eta aurkeztea.
- Lankidetzeta-proiektua Alianza Araba 2030ekin.
- Proiektu pilotua Atxuri ikastetxearekin: Ikastetxeko familiek ikastetxeetako soberakinak berrerabiltzeko prozedura diseinatzea eta martxan jartzea.
- Aholkularitza eta laguntza Arratia Garbia eskualde-proiektuan.
- Lankidetzeta Caritas Bizkaiarekin, soberakinak birbanatzeko.
- **Sentsibilizazioa eta komunikazioa** (ikus 3.2 atala ere).
 - Euskal enpresei elikagaien xahuketaren aurkako borrokari egindako ekarpena aitortzea.
 - Egindako eta interesekoak diren jardueren berri ematea Elikagaien xahuketaren aurkako Euskadiko Plataformaren bidez.
 - www.zerodespilfarro.eus webgunea eguneratzeko material berriak.
 - IHOBerekin lan egitea Hondakinak Prebenitzeko Europako Astea (Elikagaien Xahuketa). Euskadin saritutako proiektuak aurkeztea.
 - Elikagaien xahuketari buruz sentsibilizatu eta kontzientziazteko kanpaina diseinatu eta antolatzea, erabiltzaileei eta jantoki kolektiboaren sektoreari zuzendua: Janaria ez da botatzen 2024. Kanpaina Gabonen ondoren zabalduko da, eta ondoren sektorean elikagaien soberakinak prebenitu eta kudeatzeko jarduketak egiteko lehenengo pausoa izango da. *(Oharra: lanaren zati handi bat 2024ko azken lauhilekoan egin bada ere, ikasturtean zehar zabalduko da 2025ean).*
- **Ikerketa eta soluzioak:**
 - Berrikuntzarako Horizon Europe FoodRUs proiektuan parte hartzea, nekazaritzako elikakatean elikagaien galerak eta xahuketa murrizteko: 2024an 3 prestakuntza-saio antolatu ditugu (ikus 2.2 atala), eta begetalen Euskadi-Nafarroa proiektu pilotuan parte hartu dugu.
 - SPRIren BIND Govtech 4.0 programaren esparruan, lineako “Recircular” plataforma sortzea, gizakiek kontsumitzekoak ez diren elikagai-soberakinak diren materialak kudeatzeko, soberakinak identifikatu eta sailkatzea errazteko, eta balio ekonomikoa neurtu eta neurriak hartzeko datuak sortzeko.

A.4. AUTONOMIA ERKIDEGOKO ARAUDIA GARATZEKO ETA HEDATZEKO AHOLKULARITZA

- **Hurbileko salmentaren araudia:**
 - Euskadiko nekazaritzako elikagaien produktuen hurbileko salmentari buruzko [51/2024 Dekretua](#) argitaratzea.

- Elikadurarako erabiltzeko perretxikoen hurbileko salmentarako eskakizunak biltzea ([51/2024 Dekretuaren](#) I. eranskina).
- Udal-ordenantzaren eredia (lantaldea udalekin)
- Euskadiko nekazaritzako elikagaien produktuen hurbileko salmentari buruzko [51/2025 Dekretua](#) argitaratzea.
- Elikadurarako erabiltzeko perretxikoen hurbileko salmentarako eskakizunak biltzea ([51/2024 Dekretuaren](#) I. eranskina).
- Udal-ordenantzaren eredia (lantaldea udalekin)
- **Higienarako Europako erregelamenduak aplikatzeko eremutik kanpoko jardueren baldintzak eta eskakizunak arautzea** (azken kontsumitzaileari produktu primarioen kopuru txikiak zuzenean hornitzea):
 - Arrautzak zuzenean saltzeko eskakizunak garatzea (<50 oilo errule): [51/2024 Dekretuaren](#) I. eranskina.
- **Abeltzaintzako ustiategiak arautzeko erregelamendua**: Aholkularitza abeltzaintzako ustiategiei bete beharreko eskakizunetan:
 - Abeltzaintzako ustiategiak arautzen dituen 515/2009 Dekretua aldatzeko dekretua izapidetzea. Zirriborroaren kontsulta publikoa egitea eta alegazioak balioetsi eta integratzea Eusko Jaurlaritzaren eta foru-aldundien abeltzaintza eta ingurumen arloko agintaritza eskudunekin.
 - Erlezaintza-ustiategiak arautzen dituen 33/2004 Dekretua aldatzeko dekretua izapidetzea. Agintaritza eskudunekin eskatuko diren betekizunak eta baimen-eskaerarekin aurkeztu beharreko dokumentuak modu adostuan definitzea.

A.5. ELIKADURAREKIN ZERIKUSIA DUTEN BESTE ESTRATEGIA ETA PLAN BATZUETAN PARTE HARTZEA: Modu aktiboan parte hartzen dugu beste erakunde batzuek gidatutako zenbait estrategietan; izan ere, horietan gure ezagutza eta esperientzia emateko gonbita jaso dugu:

- **Euskadiko Gastronomia eta Elikaduraren Plan Estrategikoa (GEPE II).**
 - Parte hartzea Batzorde Kudeatzailean eta egikaritzearen jarraipenean.
 - Eusko Jaurlaritzaren Elikaduraren Estrategia eta Elikagaien Segurtasuna Ikertzeko plana Hegoafrikako Mendebaldeko Lurmuturrari aurkeztea, 2024ko uztailaren 2an.
- **2030 ZTBPko RIS3 Espezializazio Adimendunaren estrategian parte hartzea:**
 - Ekimenean parte hartzea Katilun (nekazaritzako elikagaien sektorerako eta landa eta itsas ingurunerako lankidetzako berrikuntzarako eremua) sartzearen bidez.
 - Elikaduraren gidaritza-taldean parte hartzea, bai eta xede horretarako sortutako taldeetan ere:
 - Ekosistema seguru, osasuntsu eta jasangarriak (kolidergoa Neikerrekin)
 - Ontzi adimendunei buruzko talde berri bat (kolidergoa Euskadiko Elikagaien Klusterrarekin)

- Parte-hartzea RIS3ren nazioartekotze-taldean.
- Zeharkako ekimenetan parte hartzea.
- **Basque Country 2030 Agenda eta Garapen Jasangarriko Helburuak zabaltzea:** Agenda 2030 egikaritu eta martxan jartzeko eta Euskadin GJHak zabaltzeko aliantza eta sareetan parte hartzea:
 - Euskadin Agenda 2030 eta GJH hedatzeko, egikaritzeko eta martxan jartzeko aliantza eta sareetan parte hartzea.
 - Elikaduraren arloko jardunbide egokien gida (Basque Culinary Centerrek sustatua) egiteko LT, herritarrei GJHen alde egiten laguntzeko.
 - BBK Kuna 2030 kideak: aurrerakideak GJH12.
 - Araba 2030 aliantza: GJH 12 taldean parte hartzea.
 - Lehendakaritzak zuzendutako Gunea programan parte hartzea
 - BFAko Ingurumen Sailarekin aliantza egitea jasangarritasun-proiektuetarako.
 - Gipuzkoako Azoken Sarea:
 - Landaolarekin batera Gipuzkoako Tokiko Azoken Sarea koordinatzea.
 - Tokiko Azoken Sarea sustatzeko ekintzak.
 - Plan estrategikoan identifikatutako ardatz estrategikoak garatzeko hiru lantalde desberdinetan parte hartzea: Gobernantza eta Komunikazioa.
 - Landaolak aurkeztutako proiektuen garapenean laguntzea
- **Elikadurarekin lotutako sail arteko eta erakunde arteko beste proiektu batzuetan parte hartzea:**
 - Tokiko produktuen kudeaketa eta txertatzea hobetzea euskal jantokietan (Hezkuntza Saila).
 - **Elikagaien Sektorearen Behatokia:** Euskadiko Elikakatearen Behatokia: joeren eta jasangarritasunen inguruko lantaldeak (Nekazaritza Sailburuordetza eta HAZI).
 - **Euskadiko Osasun Plana 2030:** Jarraipenerako Batzorde Teknikoan parte hartzea (Osasun Publikoa).
 - **Euskadiko Ekonomia Zirkularrerako Estrategia 2030** eta **Ekonomia Zirkularren eta Bioekonomiaren 2024 Plana** (Ingurumen/Nekazaritza Saila).
 - **Euskadiko lurzorua babesteko 2030erako estrategia** (Ihobe).
 - **2050erako Klima-Aldaketaren Euskadiko estrategia** (Ingurumen Saila).
 - Elikadura Jasangarriko “**Etorkizuna Eraikiz**” Misioa (Gipuzkoako Foru Aldundia).
 - Elikadura osasungarri eta jasangarriari buruzko Kutxa Fundazioa Proiektua (Landaola).

B) Elikakateko eragileei laguntza ematea

Aholkularitza-, prestakuntza- eta informazio-ekintzak egiten jarraitu dugu, Euskadiko elikaduraren balio-kateko kate-maila guztiei zuzenduta. Gainera, ekoizpen-sistema jasangarriagoa eta elikadura seguruagoa eta osasungarriagoa lortzeko bideratu dugu eta behar horri erantzuna eman diogu. Testuinguru horretan, 2024an, honako ekintza hauek nabarmentzen ditugu:

B.1. Interes-taldeen eskaerak

Gure interes-taldeen **184 eskaera** zehatzi eman zaie erantzuna, hurrengo proportzioetan banatuta:

- Elikatze-kateko operadoreak eta eragileak: 42%
- Administrazioa: 21%
- Hedabideak: 18%
- Zentro teknologikoak eta unibertsitateak: 15%
- Ikastetxeak: 2%
- Herritarrak: 2%

Eskaera gehienak (% 76) Elikadura Segurtasunarekin lotuta daude (lege-baldintzak, etiketak, elikadura-arriskuak, kontrol ofiziala, etab.), eta neurri txikiagoan Elikadura Jasangarriarekin (% 21) eta Osasungarriarekin (% 3).

Heltzen zaizkigun eskaerak honako tipologia hauen arabera sailkatu ahal ditugu:

- Informazio-eskaerak (% 48)
- Proiektuetan parte hartzeko eta laguntzeko eskaerak (% 19)
- Dokumentazioa egiteko edo berrikusteko eskaerak (% 12)
- Sektorearen beharrak edo arazoak bideratzeko eskaerak (% 11)
- Gure ohiko kateetan informazioa zabaltzeko eskaerak (% 3).
- Prestakuntza emateko eskaerak (% 7)

Sektorearen beharrak eta arazoak kanalizatzeko eskaeren artean, honako hauek dira azpimarragarrienak:

- Hainbat ekitaldi eta saritan epaile gisa parte hartzea: Elhuyar/Neiker, Ihobe, Esneki Azoka eta Santo Tomas eta antzeko nekazari-azokak.
- Erregistroetan alta emateko eskakizunak: SILUM (pentsuak), REGA (abeltzaintzako ustiategiak), RGSEAA (Erregistro Sanitarioa), etab.
- Egoera aztertzea eta hainbat arlotako araudia interpretatzea: etiketatzea...
- Laginketen irizpideak eta analisien emaitzak interpretatzea.

Gainera, hainbat foro dinamizatu ditugu sektoreko eragileekin, baserritik mahaira estrategia txertatzen laguntzeko eta elikagaien segurtasunaren kultura zabaltzeko:

- Esnekien eta gaztagintzaren sektoreko eragileekin aritzeko lantaldea, gaztaren eta esnekien elikadura-segurtasuna hobetzen lan egiteko.
- Ezti-ekoizleen elkarteekin aritzeko lantaldea, erlezaintza paketearen garapenean eta hedapenean lan egiteko.
- Gipuzkoako landa-garapeneko elkarteekin eta Gipuzkoako Merkatuen Sareko udalekin aritzeko lantaldeak.
- Bizkaiko landa-garapeneko elkarteekin aritzeko lantaldea.

B.2: Prestakuntza-ekintzak

Prestakuntzaren esparruan, elikadurari buruzko 2 **prestakuntza-ekintza** antolatu ditugu; eta 157 pertsonak parte hartu dute, eta izan duten asebetetze-maila 9koa izan da.

Honako **prestakuntza** hauek nabarmentzen dira:

- **Euskadiko elikagaien xahuketari buruzko II. jardunaldia: Elkarrekin elikagaien xahuketaren aurka.** Bilboko Euskalduna Jauregian egin zen martxoaren 22an, 110 pertsona bertaratu ziren eta 9,1 puntuko gogobetetze-maila lortu zen.
- **Elikagaien Segurtasun Arloko Ikerketa Emaizak Transferitzeko XI. Jardunaldia.** Zamudioko Parke Teknologikoan egin zen apirilaren 25ean, 47 pertsona bertaratu ziren eta 9 puntuko gogobetetze-maila lortu zen.

Hezkuntza-komunitatea prestatzeko, honako jarduketa hauek nabarmentzen dira:

- **Unamuno BHIren “Batxilergoa +” programan parte hartzea:**
 - Bi ikasleei tutoretza ematea “Hábitos alimentarios y de vida saludable de los adolescentes vitorianos” proposamenarekin (2023/2024 ikasturtea) (Elikadura eta bizitza osasungarriko ohiturak Vitoria-Gasteizko nerabeen artean).
 - Sei ikasleei tutoretza ematea honako proposamen hauetan (2024/2025 ikasturtea): “El etiquetado nutricional frontal de los alimentos: ¿herramienta eficaz para elegir saludable?” (Elikagaietako aurreko elikadura-etiketa: modu osasungarrian aukeratzeko tresna eragionkorra?) eta “Reclamos publicitarios en alimentación: análisis de

envases de productos alimenticios” (Iragarki-erakargarriak elikaduran: elikagaien ontzien analisia).

- **Kozuzendaritza UPV/EHUko Elikagaien Zientzia eta Teknologia doktorego-tesian**, tratamendu fitosanitarioek erleetan eta erlezaintzako produktuetan duten eraginari buruzkoan, Eusko Jaurlaritzaren laguntza-programaren esparruan, euskal nekazaritza, arrantza eta elikaduraren sektoreko ingurune zientifiko-teknologikoan eta enpresa-ingurunean ikertzaileak eta teknologoak prestatzen laguntzeko.
- **Elikadura jasangarri eta osasungarriari buruzko hitzaldiak ematea hezkuntza-esparruan:**
 - Bi hitzaldi Basauriko Lanbide Heziketako Institutuan (Basaurin, 2024/01/12an eta 19an).
 - Zuk Zeuk Lehiaketa programa, batxilergoko ikasleei zuzendua, HAZIk antolatua (linean, 2024/02/21ean).
 - GASTRONOMIA 5.0 programa, gastronomia osasungarriaren erronkei buruzkoa, TKNIKAk antolatua (Donostiako Tabakaleran, 2024/02/22an).
 - Elikadura Jasangarriari buruzko eskola magistrala Ekonomia Zirkularra Masterrean (UPV/EHU) – 2024/04/27an.
 - Elikagaien xahuketaren aurkako Euskal Estrategiari buruzko hitzaldia Kaliforniako Chico State Unibertsitateko ikasleei (Arkautin, 2024/05/24an).
 - Tokiko produktuen kontsumoa sustatzeko hitzaldia UPV/EHUren UIK Udako Ikastaroetan (2024/09/27an).

Gainera, Elikako kideok parte hartzeko beste erakunde batzuek antolatutako **43 jardunaldi edo ikastarotan hizlari eta moderatzaile** gisa gonbidatu gaituzte, nagusiki honako gai hauei buruzkoetan: elikagaien higieena, elikagaien etiketatzea, elikagaien ontziak, hurbileko salmenta, elikagaien xahuketa eta elikadura osasungarria. Testuinguru horretan, azpimarragarria da Kolonbiako Enpresarien Elkartearen Jasangarritasunari buruzko V. Biltzarrean ONTZI proiektua aurkeztu izana eta UPV-EHUren esperientzia-geletan eta BBK Sasoiko gunean SENIOR publikoari zuzendutako prestakuntza. Honako hauei buruzko hitzaldiak eman ditugu: elikadura osasungarri eta jasangarria, elikagaien etiketatzea eta elikagaien xahuketa murrizteko jarraibideak.

Bukatzeko, elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari lotutako **jardunaldiak eta ekitaldiak antolatzen dituzten 15 batzordetan** parte hartu dugu. Bereziki, honako hauek azpimarratu nahi ditugu:

- **Europako FoodRUs proiektua:**
 - Open Doors Workshop (Cordovillan, 2024/01/31n).
 - Sisters Cooperation Session (Bruselan, 2024/03/14an).

- Good practices and legacy from the sister cooperation group (linean, 2024/09/24an).
- **Europako FUTUREFOODS lankidetzari:**
 - Europako lankidetzari buruzko web-mintegia: nekazaritzako elikagaien sektorearentzako aukera (linean, 2024/11/29an).
- **Elikagaien xahuketaren aurkako estrategia:**
 - Elikagaien xahuketaren inguruko sentsibilizazioa eta proiektu pilotua azaltzea, Atxuri eskolako IGEarekin batera, (Bilbon, 2024/04/11n).
 - Elikagaien xahuketaren aurkako jardunbide egokiak, Arratiako Mankomunitatearekin batera (linean, 2024/11/20an).
- **Ontzien eta Bilgarrien Berrikuntzarako ENVAS3S proiektua. Basque Food Klusterrarekin honako ekitaldi hauek antolatu ditugu:**
 - Jardunbide egokiak eta gakoak elikagaien ontzi eta bilgarrien kudeaketan (Gipuzkoako Merkataritza Ganberan, 2024/05/28an).
 - EIT Food – Sustainable Packaging Solutions (BAT Dorrean, 2024/06/19an).
 - Ontzi jasangarriari buruzko workshop-a enpresekin, Kolonbiako Enpresarien Elkartarekin (ANDI) batera (Bogotan, 2024/10/03an).
 - Euskadiko Elikagaien Ontzi eta Bilgarrien Berrikuntzarako II. Topaketa (Barakaldon, 2024/10/30ean).
- **Food 4 Future:**
 - Moderatzaile gisa aritzea 2 saiotan: “Towards Sustainability Without Harming Food Safety “ eta “Food safety and security in a changing world”

(2024/04/16an eta 17an).

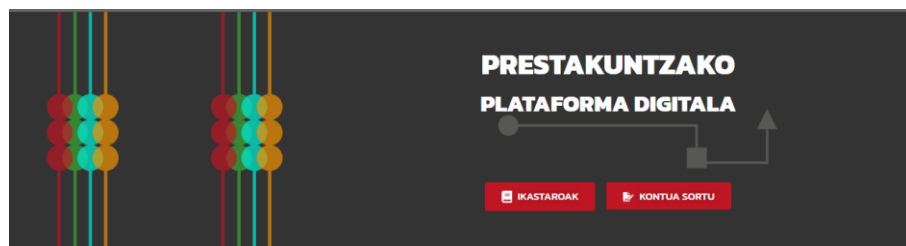
- Parte hartzea 2 mahai-ingurutan: “Integración de verticales tecnológicas para la reducción y valorización del despilfarro alimentario” eta “Cómo reducir el impacto ambiental en toda la cadena de valor del packaging (PICK & PACK ekitaldia)” (Elikagaien xahuketa murriztu eta balorizatzeko bertikal teknologikoak integratzea, eta Packaging-aren balio-kate osoan ingurumen-eragina nola murriztu).
- **Pint of Science 2024:** ekitaldia antolatzea eta hizlariak bilatzea (Vitoria-Gasteizen, 2024/04/13an).

- Behatoki joeren jardunaldia: ekitaldia antolatzea, HAZI, Neiker, AZTI, Basque Food Cluster eta Basque Culinary Center zentroarekin batera (BECen, 2024/06/20an).

B.3. Laguntza-baliabideak

Hainbat baliabide garatzen jarraitu dugu, batez ere elikadura-politiken aplikazioa errazteko, sektoreari nekazaritzako elikagaien sistema jasangarrietarako trantsizioan aurrera egiten laguntzeko eta elikadura seguruago eta osasungarriagoa lortzeko. Garatu ditugun baliabideen artean honako hauek azpimarratu ditzakegu:

- LEGISELIKA lege-baliabidea.** Bertan Europa, estatu eta autonomia mailako elikagaien legedi eguneratua kontsultatu daiteke, euskaraz eta gaztelaniaz. Azken seihilekoan 817 erabiltzailek kontsultatu dute/3.077 orri ikusita.
- Pentsuen arriskuen mapa.** Bertan nahi ez diren gaien mugak kontsultatu daitezke, lehengai, gehigarri edota animaliek jateko pentsu konposatuen kasuan.
- Online prestakuntzarako plataforma:** Euskadiko Nekazaritza Elikakatearen Kontrol Ofizialaren esparruan tresna bat diseinatu eta garatu dugu, nekazaritzako elikakateko operadoreei elikagaien araudian ezarritako eta ikuskapenetan egiaztatu beharreko eskakizunen arloan prestakuntza emateko.

C) Informazioa eta komunikazioa zabaltzea

Gure xedea euskal gizartea ahalduntzea da, elikagaien inguruko erabakiak har ditzan. Horretarako, **ezagutza teknikoa** sektorerako eta **administratziora egokitu** dugu eta **kontsumitzaileei zuzendutako elikadura-pedagogikoko estrategia** sortu dugu.

Horretarako, gure zaintza teknologikoko sistemaren bidez, elikadura seguruari, osasungarriari eta jasangarriari buruzko informazio guztia bildu eta zabaltzen dugu, gure plataforma eta informazio-sareen bidez, jarraian zehazten dugun moduan:

C.1. Informazio-materiala

2024an gure webgunean elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruzko **128 albiste** argitaratu ditugu, nekazaritza, abeltzaintza, arrantza, animalien elikadura eta elikagaien industria-sektoreei zuzenduta. Ia egunero eguneratzen dugu webguneko informazioa eta hilabetean batez bestez 10-12 albiste argitaratzen ditugu.

Bestalde, 69 informazio-material sortu ditugu (artikuluak, infografiak, posterrak, bideoak, etab.), eta honako hauek azpimarratu nahi ditugu:

- Animalien gaixotasunen 3 fitxa berri tekniko: Paratuberculosis, Aujeszkyren gaixotasuna, dermatosi nodular kutsakorra.
- Elikagai-arriskuei buruzko 1 fitxa berri, sugar-atzeratzaileei buruzkoa, eta aurretik zeuden 5 fitxa eguneratzea.
- Animalien gaixotasunei buruzko 2 liburuxka: Mihi urdinaren gaitzaren 3 serotipoa eta mihi urdinaren gaitzaren 4 eta 8 serotipoak, eta ustiategiko albaitariaren figurari buruzko liburuxka.
- Alertei buruzko 8 txosten: pentsuen eta elikagaien alerta-sareen (RASFF) jakinarazpenari buruzko lauhileko 6 txosten eta urteko 2 txosten.
- Arrautzak etiketatzeko Europako erregelamendu berriari buruzko infografia.

- 3 artikuluko kontsumitzaileen webgunerako:
 - ✓ Arrisku fisikoak elikagaietan
 - ✓ Adimen Artifiziala eta Elikagaien Segurtasuna
 - ✓ Alerta mediatikoak eta benetakoak nola bereizi.
- 13 bideo motz Elikagaien Segurtasuneko aholkuekin (EITBko "A Bocados" programa), honako gai hauen inguruan:

- o Elikagaien ordena hozkailuan.
- o Plastikozko botilen erabilera.
- o Lizuna elikagaietan.
- o Janaria garraiatzea pikniketan.
- o Fruta moztuen arriskua.
- o Itsaskiak kontserbatzea Gabonetan.
- o Barbakoa seguruak.
- o Bidaletan intoxikazioak saihestea.

- o Egurrezko oholen erabilera.
- o Perretxikoen kontsumo seguru.
- o Moldeko ogia kontserbatzea.
- o Etxeko kontserbak modu seguruan egitea.
- o Eztiaren kontsumoa urtebete baino gutxiagoko haurtxoentzat.

- Infograma eta material interaktiboa mantenugai kritikoari buruz: gatz

- 5 elkarrizketa Elikagaien Segurtasunari buruz, EITBko “Joseba Argiñano Sukalerrian” saiorako (euskaraz):

- ✓ Iraungitze-datak eta kontsumo lehenetsiaren datak.
- ✓ Tuparren erabilera elikagaiak kontsumitzeko.
- ✓ Anisakidak saihesteko aholkuak.
- ✓ Etxeko kontserba seguruak.
- ✓ Elikagaien xahuketa saihesteko aholkuak.

- Higienari eta fitosanitarioen erabilerari buruzko ikastarorako 9 bideo (Prestakuntza Plataforma):

- ✓ Nekazaritza-erabilerako ura.
- ✓ Ustiategiaren kokapena.
- ✓ Fitosanitarioak: biltegiratzea eta manipulatzeko.
- ✓ Fitosanitarioak: prestakuntza, makineria eta hondakinak.
- ✓ Fitosanitarioak: ustiapen-koadernoak.
- ✓ Ustiatetik langileak.
- ✓ Lotutako eragiketarak manipulatzeko.
- ✓ Ongarritzea.
- ✓ Izurrien Kudeaketa Integratua.

Higiena eta fitosanitarioen erabilera
Euskadiko nekazaritza-ustiategietan

Eman izena orain

Amaitzeko, hilabetero “ELIKABerri” buletina kaleratzen da. Bertan azken hilabetearen argitaratutako elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarri eta jasangarriari buruzko informazio garrantzitsua biltzen da, datozen ekitaldiekin batera. Gaur egun, 734 pertsonak dute izena emanda aldizkari horretan, eta, oro har, 2024an 9,14 puntuko balioespena izan du.

C.2. Webgunea

Gure webgunean eskuragarri dagoen informazioa hobetzen jarraitzen dugu, antolaketa, formatua eta edukiari dagokionez. Egiten ditugun produktu eta zerbitzu guztiak gure webgunean daude eskuragai, atal edo azpidomeinu desberdinetan.

Gaur egun elika.eus domeinuaren barruan hamaika azpidomeinu ditugu:

- Elikadura segurtasuna
 - Ikerketa
- Elikadura Osasungarria
- Elikadura Jasangarria
 - Zerodespilfarro
- Nekazaritza
- Abeltzaintza
- Animalien Elikadura
- Arrantza
- Eikagaien Industria
 - Elikagaiak etiketatzea

ELIKAREN webguneek, 2024. urtean, guztira 351.301 erabiltzaile izan dituzte, eta guztira 934.849 orri ikusi dira. Euskadiko erabiltzaileek ikusitako orrien ehunekoa % 5ekoa da osoaren gainean.

Gainera, dibulgetzaileagoak diren beste formatu batzuk ditugu, Elikagaien Segurtasunaren arloko informazioa herritarrei helarazteko, hala nola kontsumitzaileen webgunea eta Wiki-Elika, elikadurari eta nutrizioari buruzko terminoak biltzen dituen.

Azken urte honetan plataforma berritu da, eta 100 termino berri gehitu dira. Gaur egun guztira 1.100 termino baino gehiago ditu, UPV/EHuko Nutrizioa eta Bromatologia Sailarekin egindako lankidetzari esker.

Bestalde, kontsumitzaileen webguneak erabiltzaile gehiago izan ditu 2024. urtean, 2023. urtean baino ia % 70 gehiago; guztira 83.990 erabiltzaile izan ditu aurtien.

C.3. Sare sozialak

Badakigu sare sozialetan presente egotea garrantzitsua dela, eta horregatik profila dugu Facebook, Twitter, LinkedIn e Instagram sareetan. Bertan elikagaien segurtasunari eta elikadura osasungarriari eta jasangarriari buruzko informazioa eta albisteak zabaltzen ditugu. Youtubeko profila ere badugu eta noizean behin bideoak argitaratzen ditugu.

Sare sozialetako bost profiletan **23.000** erabiltzaile ditugu guztira.

C.4. Presentzia komunikabideetan

2024an, ELIKAk komunikabideetan 63 inpaktu izan ditu. Nabarmentzekoa da prentsan, irratan eta telebistan izandako agerpena, ONTZI plataformaren aurkezpenaren eta elikagaien xahuketaren aurkako kanpainaren ondorioz, "janaria ez da botatzen 2024".

Telebistari dagokionez, eta Euskal Telebistako “A Bocados” eta “Joseba Argiñano Sukalerrian” saioekin egindako lanari esker, Elikako teknikariak 13 aldiz agertu dira telebistan elikadura-segurtasunari buruzko gaiei buruz hitz egiten (ikus 3.2 atala).

Gainera, irratan 13 elkarrizketatan parte hartu da (Euskadi Irratia, Cadena Ser, Bizkaia Irratia, Radio Vitoria, Onda Cero, Onda Vasca...), Bilbao Circular plataforma, Elikagaien Xahuketari buruzko proiektuak, ENVAS3S eta Pint of Science proiektuak aurkezteko. Gai horiekin, ELIKA 8 aldiz agertu da idatzizko prentsan (*El Corro*, *Deia*, *Berria*, *Noticias de Álava*...).

Azkenik, ELIKA 29 aldiz aipatu da lineako prentsen webguneetan edo erreferentziazko beste webgune mota batzuetan, hala nola Consumer.es, GenCat, EuropaPress, Euskadi.eus, Noticias de Gipuzkoa, Gasteiz hoy, Econoticias.com, NorteExpress, eta UPV Campusa.

3. Dimentsio ekonomikoa

a. Balioa handitzea

ELIKAN konpromiso sendoa dugu egiten ditugun jardueren eta zerbitzuen balioa handitzeko, eta, ondorioz, ematen dizkiguten baliabideak interes-taldeetara eta, bereziki, gizartera itzultzeko.

Gure lana gardentasun osoz egiten saiatzen gara eta Fundazioan ikuskatutako datu ekonomiko guztiak publiko egiten ditugu. Gainera, laneko baliabideak kudeatzeko eraginkortasuna bilatuz, ahalik eta onura gehien eskuratzea eta kontrolatzea ahalbidetzen duten tresnak erabiltzen ditugu.

ELIKAREN jarduketa-esparrua osatzeko, Eusko Jaurlaritzako Ogasun Saileko Kontrol Ekonomikoko Bulegoak “gobernu arduratsurako gidan” eta “barne-kontrolaren funtzioa ezartzeko eta garatzeko eskuliburuan” ezarritako baldintzak daude.

Aurreko urteetan lortutako informazio-gardentasuna indartzea azpimarratzen dugu. Gardentasun-ataria dugu eta gure webgunean zuzeneko sarbidea dago. www.elika.eus

b. Emaizten balantzea eta kontua

Urtero, ELIKAKO talde kudeatzaileak Jardueren Plana aurkeztendu, eta Elikadura, Landa Garapena, Nekazaritza eta Arrantza Sailak aurrekontua ematen dio. 2024rako hasierako aurrekontua 890.000,00 eurokoa izan zen dirulaguntza ofizialerako, eta 200.000,00 eurokoa elikagaien xahuketari aurka egiteko estrategiarako; biak batuz jasotako dirulaguntza osoa 1.090.000,00 eurokoa izan da. 2024 eta 2025erako, urteko 125.000 euro gorde dira, Europako FutureFoods lankidetzaren esparruan euskal entitateen proiektuak kofinantzatzeko; Elikak lankidetzaren horretan parte hartzen du, Eusko Jaurlaritza ordezkatuz. 2024. urterako esleitutako zenbatekoa ez zen eskatu, lankidetzaren deialdia aurreikusi baino beranduago argitaratu baitzen, oraindik ebazpen-fasean zegoelako.

Aurrekontu horri esker Patronatuak onartutako Urteko Kudeaketa Planean aurreikusitako jarduerak egiten dira. Elikak Fundazio gardenena da; hileko gastuaren jarraipena egiten du hilero, eta ondoren Eusko Jaurlaritzari bidaltzen zaio. Gainera, datu ekonomiko guztiak gure webgunean argitaratzen ditugu eta urtero ikuskaritza independente bat egiten dugu. Ikuskaritzaren txosten osoa gure webgunean argitaratzen da.

Jarraian aurkezten dira 2024an ikuskatutako kontuen balantzea eta iazko urtearekiko alderaketa:

AKTIBOA	Oharrak	2024/12/31	2023/12/31
A) AKTIBO EZ-KORRONTEA		0	0
I.- <u>Ibilgetu ukiezina</u>	5	<u>0</u>	<u>0</u>
Aplikazio informatikoak		0	0
III.- <u>Ibilgetu materiala</u>	6	<u>0</u>	<u>0</u>
Instalazio teknikoak eta bestelako ibilgetu materiala		0	0
B) AKTIBO KORRONTEA		518.419	516.178
IV.- <u>Zordun komertzialak eta kobratzeko bestelako kontuak</u>	8	<u>7.603</u>	<u>7.603</u>
Hainbat zordun		7.603	7.603
VIII.- <u>Esku dirua eta bestelako aktibo likido baliokideak</u>		<u>510.816</u>	<u>508.575</u>
Diruzaintza		510.816	508.575
AKTIBOA GUZTIRA		518.419	516.178

ONDARE GARBIA ETA PASIBOA	Oharrak	2024/12/31	2023/12/31
A) ONDARE GARBIA		301.475	301.475
A-1) Fondo propioak	9	301.475	301.475
I.- <u>Sorrerako zuzkidura</u>		486.668	486.668
II.- <u>Erreserbak</u>		6.800	6.800
III.- <u>Aurreko ekitaldietako emaitzak</u>		(191.993)	(211.050)
IV.- <u>Ekitaldiko soberakina</u>		0	19.057
C) PASIBO KORRONTEA		216.944	214.703
III.- <u>Epe laburreko zorrak</u>	8	<u>109.643</u>	<u>152.681</u>
Kreditu-erakundeekiko zorrak		3.889	5.781
Bestelako pasibo finantzarioak	11.1	<u>105.754</u>	146.900
VI.- <u>Hartzeko dun komertzialak eta ordaintzeko bestelako kontuak</u>	8	<u>107.301</u>	<u>62.022</u>
Hornitzaileak		56.342	9.666
Pertsonala (ordaintzeko dauden lantariak)		3.481	3.290
Administrazio Publikoekiko bestelako zorrak	10.1	47.478	49.066
ONDARE GARBIA ETA PASIBOA GUZTIRA		518.419	516.178

4. Dimentsio soziala

a. Aritu-taldea

Pertsonak dira ELIKAKo politikaren ardatz Nagusia. Horregatik pertsonen kudeaketarako hainbat ardatz hartzen ditugu kontuan: familia eta lana bateragarri egitea, aukera-berdintasuna, lan-hazkundera sustatzea eta laneko osasuna eta segurtasuna.

Gaur egun ELIKAKo pertsona-taldea eremu desberdineko hamar profesional osatzen dute (elikagaien teknologia, biologia, albaitaritza, agronomia-ingeniaritza, enpresen administrazioa eta zuzendaritza eta zuzenbidea). Langile guztiek dute esperientzia handia elikagaien segurtasunean, elikakateko maila guztietan. Aurten hautaketa-prozesua egin dugu bitarteko langile batek betetzen zuen plaza bat egonkortzeko. Prozesu horren ostean, pertsona bat hautatu da, 2025. urtea plaza finko guztiak estalita hasteko.

Hurrengo taulan Fundazioan lan egiten duten pertsonen buruzko informazio orokorra ikusi daiteke:

ADINA	35-49 urte	5
	50-55 urte	5
GENEROA	Gizonak	3
	Emakumeak	7
IKASKETA-MAILA	Goi-mailako tituludunak	10
KATEGORIA PROFESIONALA	Zuzendariak	1
	Teknikariak	9
	Administrariak	0
ANTZINATASUNA	Zaharrena	23 urte
	Batez bestekoa	15 urte
KONTRATU MOTAK	Mugagabea	% 90
	Mugagabeak ordezkatzeko	% 10
PLANTILLAKO TXANDAKATZEA	Altak	0
	Bajak	0

Gure langileekiko lan- eta giza-konpromiso irmoa dugu. Une oro pertsonen gogobetetzea areagotzea dugu helburu, eta horretarako aurrera eramaten ditugu proiektu berritzaileen dinamizazioa, fundazioako pertsona guztien prestakuntza eta gaitasunak garatzea.

2024an Elikako langileek **57 prestakuntza- eta gaikuntza-jarduera** egin dituzte gaitasun teknikoetan eta giza gaitasunetan eta pertsonen artekoetan. Batez bestez **pertsona bakoitzak 19 prestakuntza-ordu** egin ditu.

PRESTAKUNTZA	2022	2023	2024
Prestakuntza jasotzen duten langileen %	100	100	100
Prestakuntza-orduak guztira	297	170	366
Pertsona bakoitzeko prestakuntza-orduak	33	19	40
Prestakuntzaren eraginkortasunari buruzko balorazio globala (100 puntu guztira)	75,5	78,4	8,01

ELIKAKo langileen **lan-baldintzak** urtero finkatzen dira hitzarmen kolektibo propioaren bidez 2023-2024 urteetarako, eta langile guztiei eragiten die. Hitzarmena urtero eguneratzen da automatikoki, aldeetako batek behar bezala salatzen ez badu.

2024an Elikako **langileen gastuetarako** erakundearen aurrekontu osoaren % **63a** erabili da.

LANGILEEN GASTUAK	2022	2023	2024
ELIKAKO langileen gastuak	637.856	666.920	717.799
Gastu totalaren %	%62	%62	%63

Laneko osasun eta segurtasun baldintza bereziak bermatzeko, bereziki laneko arriskuei dagokionez, **Laneko Arriskuen Prebentzio Plana** (PRL) egin dugu, eta horretarako prebentziorako kanpoko zerbitzu baten laguntza jaso dugu. Gainera, osasun-zainketa zerbitzua dugu, eta horri esker pertsona guztiek osasun-azterketa bat egin behar dute urtero, horrela nahi badute.

LANGILEAK ETA LANEKO ARRISKUEN PREBENTZIOA	2022	2023	2024
Laneko arriskuen prebentzioaren arloan (oinarizko maila) prestakuntza duten langileen %	100	100	100
Osasunaren eta segurtasunaren arloan egindako inbertsioa	2.494,52€	2.965,59€	3.223,19€

Era berean, etika-kodea eguneratu dugu. Bertan lan-arloko pertsonen arteko harremanetarako balioak sustatzen dira, informazioa eman eta zabaltzeko eta interes-taldeekin izan beharreko harremanetakoak.

Pertsonak kudeatzeko sistemak Euskaliten sari bat jaso zuen 2021ean, eta, zehazki, Pertsonen Kudeaketa Aurreratuaren Euskadiko Saria “pertsonak eta talentua, gure asmakizun onena” izeneko *role model* praktikan, honako hauek azpimarratzen: lidergo partekatua, pertsona guztien inplikazio osoa erakundearen estrategian eta langileen motibazio-maila handia.

b. Gizartea eta ingurunea

2024an gizartearekiko konpromisoarekin aurrera egin dugu. Gure **erakunde-kulturaren** oinarriak kudeaketa eraginkorra, arduratsua eta gardena dira.

ELIKA, erakunde publikoa den heinean, zerbitzurako bokazioa du. Horren erakusgarri dira inguruneari eta gizarteari onura ekartzen dioten honako **gaitasun giltzarri** hauek:

- Gure erakunde-kultura.
- Jakintza sozializatzea.
- Elkartasuna.
- Eredugarritasuna.
- Ingurunearekiko konpromisoa.

Erakunde aurreratua gara, eta, hortaz, gure **ingurune soziala** (kokatzen eta elkarren artean erlazionatzen garen eremua) osatzen duten entitateen garapena garrantzitsua da. Hortaz, aktiboki parte hartu nahi dugu gure gaitasunekin bat etorritik lan soziala eraginkorragoa egin dezakegun jardueretan.

Testuinguru honetan, gure esperientzia partekatzen dugu beste erakunde batzuei haien kudeaketan laguntzeko. 2024an, hainbat aldiz informazioa eta gure kudeaketa-ereduak beste erakunde batzuei eman diegu.

Gizartearekiko dugun konpromisoa haratago eramanda, **jakintza sozializatzen** dugu, barruan eta kanpoan. Gure webgunearen eta sare sozialen bitartez hedatzen dugu, eta, era berean, gaurkotasuneko gaiei buruzko prestakuntzak eta jardunaldiak antolatzen ditugu, eta prestakuntza-materialak sortzen ditugu elikagaien segurtasunari lotutako hainbat alderdi zabaltzeko, bai profesionalentzat, bai gizartearentzat, oro har.

Gainera, gure webguneko edukiak **WIS** (Interes sanitarioko webgunea) egiaztatgiri lortu dute. Egiaztatgiri hau webgunearen edukia egiazkoa eta kalitatezkoa dela ziurtatzen du. 2024an egiaztatgiri hau berritu dugu.

Berdintasunarekiko konpromiso irmoa daukagu, eta, horregatik parte hartzen dugu Berdintasunaren aldeko Erakunde Publikoen Sarean eta Arkautiko Nekazaritzako Elikagaien Campuseko Berdintasun Foroan Alde horretatik, parte hartu dugu martxoaren 8ari, otsailaren 11ri (Zientziako Emakume eta Nesken Eguna) eta azaroaren 25ari (Emakumeenganako indarkeriaren aurkako Nazioarteko Eguna) buruzko ekitaldietan, eta gure gaitzespena adierazi dugu sare sozialetako argitalpenetan. 2024. urtean, gainera, Hazi eta Neikerrekin batera parte hartu dugu aniztasunean eta genero-ikuspegian oinarritutako lidergoari eta harreman-adimenari buruzko aholkularitza batean. Prestakuntza 2024ko hirugarren hiruhilekoan hasi zen, eta 2025eko lehenengo hiruhilekoan ere luzatuko da, eta jarraipena Maitena Salinas-ek egingo du, Komunikazio eta Lidergoko kazetari eta aholkulariak.

Euskalduntzeari dagokionez, gure erakundeak % 90eko potentziala du euskararen erabileran. Euskara erabiltzen duten taldeak edo inguruneak ditugu eta Euskaraldian parte hartu ohi dugu. 2024an euskaraz osorik egin dira ponentzien % 7 eta osorik erantzun dira eskaeren % 26a. Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako taldeetan ere parte hartzen dugu, erakunde publikoen hizkuntza-irizpideen ezarpena berrikusteko. Azkenik, ETB1eko Sukalherrian saioan parte hartzen hasi gara, eta bertan egiten ditugun elkarrizketak oso-osorik euskaraz daude.

Datuak babesteari buruzko Europako erregelamendu berrira egokitzeari dagokionez (**Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorra**), gai horri buruzko egungo araudia betetzeko hobekuntzak ezartzen jarraitzen dugu. Horretarako, aurreko Pribatutasun Batzordearekin hiruhilekoko jarraipen-bilerak egiten jarraitu dugu.

Compliance Penalari dagokionez, aholkularitza espezializatu baten laguntzarekin, Erika bere jardueraren arabera izan ditzakeen arrisku penal posibleak aztertzen hasi da, neurriak jarritik horrelakorik gerta ez dadin.

5. Ingurumen-dimentsioa

a. Ingurumenarekiko konpromisoa

ELIKAk Ingurumen-politikak bi oinarri ditu:

- **Gure jardueren ingurumen-eragina gutxitzea.** Horretarako gure prozesuetarako baliabide naturalen, energia-baliabideen eta lehengaien kontsumoa gutxitu dugu eta hondakin gutxiago produzitu ditugu.
- **Informazio, prestakuntza eta lan-giro egokia eskaintzea,** gure langileak erakundearen ingurumen-helburuak lortzeko prozesuan parte har dezaten.

ELIKAk jarduerak ez du eragin handirik ingurunean, baina hondakinak sortzen ditugunez ahalik eta gehien murrizten eta ahal den guztietan berrerabiltzeko eta birziklatzeko praktikak aplikatzen saiatzen gara.

“Erosketa berdea” irizpideak ere baditugu, ingurunearekiko arduratsuak diren hornitzaileak eta birziklatutako produktuak lortzeko. Horretarako **eredu** izaten saiatzen gara eta gure hornitzaileei eskatzen diegu kontratazio agirietako baldintzak bete ditzaten. Horrela, guk egiten dugun bezala **ingurumenarekiko konpromisoa** agertzeko eta legeria, langileen eskubideak, giza eskubideak eta haurren eskubideak urratzen ez dituztela bermatzeko.

b. Ingurumen-jarduna

ELIKArengo egoitza Arkautiko Parke Teknologikoan kokatuta dago. Bertan hondakinen gaikako bilketa egiten da, eta, horri esker, kasu hauetan 'ziklo garbi' gomendagarriena betetzen dela bermatzen da.

Baliabideen (ura eta energia, adibidez) kontsumoa kontrolatzen eta arrazionalizatzen dugu. Orain dela urte batzuk berokuntza sistemako galdara aldatu eta biomasako galdara jarri zen. Harrezkeroztik Euskadiko zura erabiltzen da bulegoak neguan zehar berotzeko. Ordenagailu pantailak LED motakoak dira orain, eta horrela elektrizitate-kontsumoa murriztea lortu dugu.

Paperaren kontsumoari dagokionez, erabiltzen ditugu orrien gramajea aldatu dugu (80 g izatetik 75 g izatera). Gainera, paperean egindako argitalpen kopurua murriztu dugu (digitalak dira orain), eta baita jardunaldietan edo ikastaroetan banatzen dugun materiala ere. Paperaren kontsumoa murrizteko inprimatze-jardunbide egokiak ere jarraitzen ditugu, eta inprimatzeko ekipo eraginkorra erosi dugu. Horri esker toner-kontsumo txikiagoa lortu dugu.

Ingurumenarekiko dugun konpromisoa hobetu ahal izateko, gure eguneroko jardunean iaz bildutako ideiak aplikatzen jarraitzen dugu, besteak beste, honako hauek:

- Teknologia erostean, gailu berregokituak aukeratzea.
- Birziklatutako papera erabiltzea barneko dokumentuetan.
- Behin erabiltzeko bulegoko materiala ekiditea.

6. Etorkizuneko erronkak

HELBURU ESTRATEGIKOAK

- Euskadin elikadura-politikak zabaltzeko eta zehazteko elementu erabilgarria eta beharrezkoa izatea.
- Elikagaien segurtasunaren kultura txertatzea eta sektoreari laguntzea nekazaritzako elikagaien sistema jasangarrietarako trantsizioan.
- Euskal gizartea ahalduntzea elikagaien inguruan erabakiak hartzeko.
- Antolaketa-eredu diferentzial aurreratua eta berritzailea sustatzea.

HELBURU EKONOMIKOAK

- Gure produktuen eta zerbitzuen balioa handitzea gizarteari ematen dizkigun baliabideak bueltatzeko.
- Gutxieneko ezinbesteko finantzaketa finkatzea.
- Ingurune sozioekonomiko aldakor batera egokitzeko gaitasuna mantentzea.
- Aurrekontu-ekitaldi bakoitzean cash flow positiboa mantentzea.

HELBURU SOZIALAK

- Elikadurari buruzko informazio-edukiak zabaltzea eta zabaldutako informazioaren kalitatea mantentzea.
- Fundazioko langileak zaintzea jarduketa hauen bidez: lan-hazkundera sustatzea, laneko osasuna eta segurtasuna, aukera berdintasuna eta familia eta lana bateragarri egitea.
- Berdintasunari eta euskararen erabilerari lotutako politikak ezartzen jarraitzea.
- Lortu dugun interes taldeen aintzatespen maila mantentzea.

INGURUMEN HELBURUAK

- Gure jardueren ingurumen-eragina gutxitzea.
- Elektrizitate-, ur- eta paper-kontsumoak gutxitzea.
- Lekualdatzek eragindako isuriak gutxitzea.
- Erosketa berdeko irizpideak erabiltzea eta gure hornitzaileei ingurumen-ardura eskatzea.

